Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

3 октомври 2013 година*

„Селско стопанство — Обща селскостопанска политика — Схема на единно плащане — Регламент (ЕО) № 1782/2003 — Изчисляване на правата на плащане — Определяне на референтните стойности — Референтен период — Член 40, параграфи 1, 2 и 5 — Извънредни обстоятелства — Земеделски производители, които имат агроекологични ангажименти на основание Регламент (ЕИО) № 2078/92 и на Регламент (ЕО) № 1257/1999 — Определяне на правото на увеличаване на референтната стойност — Принцип на оправданите правни очаквания — Равно третиране на земеделските производители“

По дело C-298/12

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Conseil d'État (Франция) с акт от 4 май 2012 г., постъпил в Съда на 18 юни 2012 г., в рамките на производство по дело

Confédération paysanne

срещу

Ministre de l'Alimentation, de l'Agriculture et de la Pêche,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н A. Tizzano, председател на състав, г-жа M. Berger, г-н A. Borg Barthet (докладчик), г-н E. Levits и г-н J.-J. Kasel, съдии,

генерален адвокат: г-жа J. Kokott,

секретар: г-н V. Tourrès, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 18 април 2013 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Confédération paysanne, от M. Jacquot, avocat

— за френското правителство, от г-жа C. Candat и г-н D. Colas, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от г-н B. Schima и г-жа H. Tserepa-Lacombe, в качеството на представители,

* Език на производството: френски.

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 16 май 2013 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 40, параграфи 1, 2 и 5 от Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета от 29 септември 2003 година относно установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски производители и за изменение на регламенти (ЕИО) № 2019/93, (ЕО) № 1452/2001, (ЕО) № 1453/2001, (ЕО) № 1454/2001, (ЕО) 1868/94, (ЕО) № 1251/1999, (ЕО) № 1254/1999, (ЕО) № 1673/2000, (ЕИО) № 2358/71 и (ЕО) № 2529/2001 (ОВ L 270, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 49, стр. 177), изменен с Регламент (ЕО) № 1009/2008 на Съвета от 9 октомври 2008 г. (ОВ L 276, стр. 1, наричан по-нататък „Регламент № 1782/2003“).

2 Настоящото запитване е отправено в рамките на спор на Confédération paysanne с френския министър на храните, земеделието и риболова по повод законосъобразността на някои разпоредби от Наредбата от 23 февруари 2010 г., с която се изменя Наредба от 20 ноември 2006 г. за прилагане на Декрет № 2006-710 от 19 юни 2006 г. относно изпълнението на подпомагането за доходите, предвидено в Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета от 29 септември 2003 г. (JORF, 28 февруари 2010 г., стр. 4141, наричана по-нататък „Наредбата от 23 февруари 2010 г.“).

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент № 1782/2003

3 Съгласно член 37, параграф 1 от Регламент № 1782/2003:

„Референтната стойност е средната аритметична стойност за общите суми на плащанията за последните три години, отпуснати на даден земеделски производител по схемите за подпомагане, посочени в приложение VI, изчислен[а] и коригиран[а] в съответствие с приложение VII, за всяка календарна година на референтния период, посочен в член 38.

[…]“.

4 Съгласно член 38 от този Регламент референтният период включва календарните 2000 г., 2001 г. и 2002 г.

5 Член 40 от посочения Регламент, озаглавен „Случаи, пораждащи затруднения“, предвижда:

„1. Чрез дерогация от член 37, всеки земеделски производител, чието производство е силно засегнато по време на референтния период от непреодолима сила или извънредни обстоятелства, възникнали преди или по време на същия този референтен период, [може] да поиска[…] референтната [му] сума да се изчислява на базата на календарната година или календарните години през референтния период, които не са били засегнати от непреодолима сила или извънредни обстоятелства.

2. Ако целият референтен период е бил засегнат от непреодолима сила или извънредни обстоятелства, държавата членка изчислява референтното количество въз основа на периода от 1997 г. до 1999 г.

[…]

3. За всички случаи на непреодолима сила или извънредни обстоятелства, със съответните доказателства, които са задоволителни за компетентния орган, засегнатият земеделски производител информира компетентния орган в писмен вид в срок, определен от всяка държава членка.

4. Случаи на непреодолима сила или извънредни обстоятелства се признават от компетентния орган например при:

а) смърт на земеделския производител;

б) дългосрочна професионална нетрудоспособност на земеделския производител;

в) сериозно природно бедствие, което се е отразило сериозно на земеделската земя в стопанството;

г) разрушение в резултат на бедствие на селскостопанските сгради за животните в стопанството;

д) епизоотична ситуация, засегнала част от или всичките селскостопански животни на земеделския производител.

5. Параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член се прилагат *mutatis mutandis* спрямо земеделските производители, които по време на референтния период трябва да изпълняват агроекологични ангажименти в рамките на регламенти (ЕИО) № 2078/92 [на Съвета от 30 юни 1992 година относно методите за селскостопанско производство, съвместими с изискванията за опазване на околната среда, както и за поддържане на природното пространство (ОВ L 215, стр. 85)] и (ЕО) № 1257/1999 [на Съвета от 17 май 1999 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието (ФЕОГА) и за изменение и отмяна на някои регламенти (ОВ L 160, стр. 80; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 28, стр. 134), изменен с Регламент (ЕО) № 2223/2004 на Съвета от 22 декември 2004 г. (ОВ L 379, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 61, стр. 126, наричан по-нататък „Регламент № 1257/1999“)], спрямо производителите на хмел, които по време на същия период имат ангажимент за изкореняване в съответствие с Регламент (ЕО) № 1098/98 на Съвета [от 25 май 1998 година относно въвеждане на специални временни мерки за хмела (ОВ L 157, стр. 7)], както и спрямо производителите на тютюн, които са участвали в програмата за обратно изкупуване на квоти в съответствие с Регламент (ЕИО) № 2075/92 [на Съвета от 30 юни 1992 година относно общата организация на пазара на суров тютюн (ОВ L 215, стр. 70; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 11, стр. 77)].

В случай че мерките, предвидени в първа алинея, покриват едновременно референтния период и периода, посочен в параграф 2 на настоящия член, държавите членки фиксират, според обективни критерии и така че да осигурят еднаквото третиране на [земеделските производители], и да не допуснат нарушаване на пазарните правила и на правилата на свободната конкуренция, референтна сума, спазвайки подробните правила, които ще бъдат фиксирани от Комисията в съответствие с процедурата, посочена в член 144, параграф 2“.

Регламент № 2078/92

6 Второ и дванадесето съображение от Регламент № 2078/92 са гласели, както следва:

„като има предвид, че мерките за намаляване селскостопанското производство в Общността трябва да имат благоприятен ефект върху околната среда;

[...]

като има предвид, че мерките, предвидени в настоящия Регламент трябва да подпомагат земеделските производители да поемат задължения по отношение на методите на обработване на земята, съвместими с изискванията за защита на околната среда и поддържането на природата, като по този начин допринесат за балансиране на пазара; че мерките трябва да компенсират земеделските производители за загуби в доходите, причинени от намаление на производството и/или увеличение на разходите за производство и за ролята, която те играят в подобряването на околната среда“. [неофициален превод]

7 По силата на член 1, буква а) от този регламент схемата за подпомагане, въведена с него, е била предназначена да благоприятства „използването на селскостопански практики, които намаляват ефекта на замърсяване в селското стопанство, което чрез намаляване на производството, допринася и да се подобри пазарният баланс“. [неофициален превод]

8 Член 2, параграф 1 от посочения регламент е предвиждал следното:

„В зависимост от положителното въздействие върху околната среда и природата схемата може да включва помощ за земеделските производители, които поемат задължението да:

а) намалят значително използването на изкуствени торове и/или продукти за растителна защита или да запазят вече започнатите намаления или да въведат или запазят органични методи на земеделие;

б) въведат, посредством различни от упоменатите в буква а) средства, по-екстензивни форми на земеделие, включително за производство на фураж, да поддържат екстензивни производствени методи, въведени в миналото, или да превърнат обработваема земя в екстензивни пасища;

в) намалят бройката на дребния и едрия рогат добитък на единица фуражни площи;

г) използват други практики на обработване на земята, съвместими с изискванията за защита на околната среда и природните ресурси, както и поддържането на природата и сегашния и вид, или да отглеждат животни от местни породи, застрашени от изчезване;

д) осигурят поддържането на изоставена селскостопанска земя или горски площи;

е) изключат обработваема земя за поне 20 години с цел нейното използване за целите, свързани с околната среда, и по-специално за установяване на биотопни резервати или природни паркове или за защита на водите;

ж) поддържат земя за обществен достъп и отдих“. [неофициален превод]

Регламент № 1257/1999

9 Съгласно член 22 от Регламент № 1257/1999:

„Предоставя се помощ за методи за селскостопанско производство, целящи защита на околната среда, опазване на природната среда (агроекология) или подобряване на хуманното отношение към животните, с оглед да се постигнат целите на политиката на Общността по отношение на земеделието, околната среда и хуманното отношение към животните във ферми.

Такава помощ насърчава:

а) начините на използване на земеделска земя, съвместими със защитата и подобрението на околната среда, ландшафта и неговите характеристики, естествените ресурси, почвата и генетичното разнообразие;

б) екологично благоприятна екстензификация на земеделието и управление на ниско интензивни пасищни системи;

в) запазване на застрашени обработваеми пространства, имащи висока природна стойност;

г) поддържане на ландшафта и традиционните характеристики на земеделската земя;

д) използването на екологично планиране в земеделската практика;

е) подобряване на хуманното отношение към животните“.

10 Член 24, параграф 1, първа алинея от този регламент предвижда:

„Помощ по отношение на задължение за агроекология или хуманно отношение към животните се отпуска годишно и се изчислява на базата на:

а) загубата на доход;

б) допълнителни разходи, произтичащи от поетите задължения, и

в) необходимостта от финансово насърчение“.

Френската правна уредба

Декретът от 19 юни 2006 г.

11 Съгласно член 1, алинеи девет и десет от Декрет № 2006-710 от 19 юни 2006 г. относно прилагането на подпомагането на доходите, предвидено в Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета от 29 септември 2003 г. (JORF, 20 юни 2006 г., стр. 9220), изменен с Декрет № 2008-1261 от 2 декември 2008 г. (JORF, 4 декември 2008 г., стр. 18530, наричан по-нататък „Декрета от 19 юни 2006 г.“):

„За целите на прилагане на член 40, параграф 5 от [Регламент № 1782/2003] могат да бъдат взети предвид само агроекологичните ангажименти, списъкът на които се определя с наредба на министъра, отговарящ за селското стопанство, и които, в зависимост от случая, са довели до намаляване, равно най-малко на 20 %:

— или от размера на полученото през засегнатите години подпомагане, изчислен по ред и условия, определени със същата наредба, в сравнение с размера на подпомагането, изплатено през незасегнатите години от референтния период,

[…]

Когато непреодолима сила, извънредно обстоятелство или агроекологичен ангажимент засяга всички години […] в рамките на референтния период […] и води […] до намаляване на размера на подпомагането […], правилата за изчисляване на намаляването се определят с наредба на министъра, отговарящ за селското стопанство.

[…]“.

Наредбата от 20 ноември 2006 г.

12 Член 5 от Наредбата от 20 ноември 2006 г. за прилагане на Декрет № 2006-710 от 19 юни 2006 г. (JORF, 25 ноември 2006 г., стр. 17707), изменена с Наредба от 23 февруари 2010 г. (наричана по-нататък „Наредбата от 20 ноември 2006 г.“), предвижда:

„За прилагането на алинея девет на член 1 от посочения по-горе Декрет № 2006-710 от 19 юни 2006 г. размерът на подпомагането, получено за една година, който се взема предвид, се равнява на сбора на всички суми, получени по всеки от 11 вида подпомагане, посочени в параграф 1 на член 1 от настоящата наредба“.

13 Съгласно член 6, параграфи 4 и 5 от Наредбата от 20 ноември 2006 г.:

„4. Референтната стойност за земеделския производител, изчислена в съответствие с разпоредбите на член 40, параграф 1 от [Регламент № 1782/2003], се увеличава със сума, равна на една трета от разликата между средния размер на подпомагането, получаван през годините от референтния период, незасегнати от агроекологичен ангажимент, и средния размер на подпомагането, получавано през годините от референтния период, засегнати от агроекологичен ангажимент, когато съотношението между:

— една трета от разликата между средния размер на подпомагането, получаван през годините от референтния период, незасегнати от агроекологичен ангажимент, и средния размер на подпомагането, получаван през годините от референтния период, засегнати от агроекологичен ангажимент,

— и сбора между едната трета от тази разлика и референтната сума, изчислена в съответствие с член 40, параграф 1 от [Регламент № 1782/2003],

е най-малко 6,6 %.

5. Разпоредбите на параграфи 3 и 4 не се прилагат, ако земеделският производител е имал поне един от агроекологичните ангажименти, посочени в член 3, през всяка от трите години, включени в референтния период“.

14 Член 7 от Наредбата от 20 ноември 2006 г. гласи:

„1. Когато през всяка от трите години на референтния период земеделски производител е трябвало да изпълнява агроекологичен ангажимент от определените в член 3 от настоящата наредба, процентът на намаление, изчислен за целите на прилагане на член 1, алинея 9 от посочения по-горе Декрет от 19 юни 2006 г., е равен на съотношението между:

— разликата между размера на подпомагането, получено през последната година, която не е засегната от агроекологичен ангажимент, и средния размер на сумите, получени като подпомагане през референтния период,

— и сбора от тази разлика и референтната сума, изчислена по реда на разпоредбите на член 37 от [Регламент № 1782/2003].

По смисъла на втората алинея размерът на подпомагането, получено през последната година, която не е засегната от агроекологичен ангажимент, отговаря на размера на подпомагането, изчислен в съответствие с член 5 от настоящата наредба, който е получен през последната година, незасегната от агроекологичен ангажимент, към който се прилага коефициент, равен на съотношението между средната стойност на използваемата земеделска земя през референтния период и използваемата земеделска земя през последната година, незасегната от агроекологичен ангажимент.

2. Когато процентът на намаление, изчислен по реда на параграф 1, достигне прага от 20 %, посочен в член 1, алинея 9 от посочения по-горе Декрет от 19 юни 2006 г., към неговата референтна сума, изчислена по реда на член 37 от [Регламент № 1782/2003], се добавя определена сума.

Размерът на сумата, която следва да се добави, е равен на разликата между размера на подпомагането, получено през последната година, която не е засегната от агроекологични ангажименти, изчислен съгласно последната алинея от параграф 1, и средния размер на сумите, получени като подпомагане през референтния период.

3. За целите на прилагане на настоящия член последната година, която не е засегната от агроекологичен ангажимент, не може да предхожда 1992 г.“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

15 На 28 април 2010 г. Confédération paysanne сезира Conseil d’État с жалба за отмяната на член 1, параграфи 2—4 от Наредбата от 23 февруари 2010 г.

16 В подкрепа на жалбата си тя сочи по-специално две основания.

17 От една страна, Confédération paysanne поддържа, че обжалваните разпоредби трябва да се отменят, доколкото са приети в приложение на член 1, девета алинея от Декрета от 19 юни 2006 г. Последният нарушавал член 40, параграфи 1 и 5 от Регламент № 1782/2003, доколкото той основава правото на увеличаване на референтната сума на земеделските производители, които са имали агроекологични ангажименти през целия или през част от референтния период, на намаляването на размера на полученото от земеделските производители подпомагане, а не на намаляването на тяхната продукция.

18 От друга страна, Confédération paysanne поддържа, че като основава правото на увеличаване на референтната сума на земеделските производители, чиято продукция е била силно засегната в резултат на агроекологичните ангажименти, които са имали през целия референтен период, на сравнението между размера на подпомагането, получено през последната година, която не е засегната от агроекологичен ангажимент, която може да стигне назад във времето чак до 1992 г., и средния размер на сумите, получени като подпомагане през референтния период, член 1, параграфи 2 и 4 от Наредбата от 23 февруари 2010 г. не спазва изискването за равно третиране на земеделските производители, поставено от член 40, параграф 5 от Регламент № 1782/2003. Това нарушение на равното третиране се основавало на факта, че размерът на подпомагането, посочено в член 1 от Наредбата от 20 ноември 2006 г., е увеличено значително през периода 1992—2000 г., поради което за земеделските производители, които са имали агроекологични ангажименти години наред преди началото на референтния период, от това сравнение само по изключение би могло да бъде видно намаление на размера на подпомагането, което да бъде достатъчно, за да даде правото на увеличаване на референтната сума.

19 Като счита, че отговорът на основанията, посочени от Confédération paysanne, зависи от тълкуването на член 40, параграфи 1, 2 и 5 от Регламент № 1782/2003, Conseil d'État решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Допускат ли параграфи 1 и 5 от член 40 от [Регламент № 1782/2003] от гледна точка както на техния текст, така и на техните цели държавите членки да основават правото на увеличаване на референтната сума на земеделските производители, чието производство е силно засегнато в резултат на агроекологичните ангажименти, които те са имали през целия или през част от референтния период, на сравнението между размера на директните плащания, получени през годините, засегнати от такива ангажименти, и размера на директните плащания, получени през незасегнатите години?

2) Допускат ли параграфи 2 и 5 от член 40 от [Регламент № 1782/2003] държавите членки да основават правото на увеличаване на референтната сума на земеделските производители, чието производство е силно засегнато в резултат на агроекологичните ангажименти, които те са имали през целия референтен период, на сравнението между размера на директните плащания, получени през последната година, която не е засегната от агроекологичен ангажимент, включително и в случаите, в които тази година предхожда с осем години референтния период, и средния годишен размер на директните плащания, които са получени през референтния период?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

20 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 40, параграф 5, първа алинея от Регламент № 1782/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че държавите членки имат право да основават правото на увеличаване на референтната сума на

земеделските производители, чието производство е силно засегнато в резултат на агроекологичните ангажименти, които те са имали през целия или през част от референтния период, на сравнението между размера на директните плащания, получени през годините, засегнати от такива задължения, и размера на директните плащания, получени през незасегнатите години.

21 Преди да се отговори на този въпрос, е важно незабавно да се отбележи, както е направил генералният адвокат в точка 24 от своето заключение, че сред текстовете на различните езици на Регламент № 1782/2003, преди изобщо да бъдат изменяни, само в текста на член 40, параграф 1 на френски език е използван изразът „gravement affectée [силно засегнато]“. Всъщност текстовете на тази разпоредба на испански, немски, италиански, португалски и фински език предвиждат като единствено условие за изплащане на подпомагането на земеделските стопани производството да е било „засегнато“, а текстовете на датски, гръцки, английски, нидерландски и шведски език въвеждат условието за „неблагоприятно влияние“, без обаче да изискват производството да е било силно засегнато.

22 Съгласно постоянната съдебна практика обаче необходимостта от единно прилагане и следователно от единно тълкуване на акт на Съюза изключва възможността той да се разглежда отделно в текста на един от езиците, а напротив, изисква да се тълкува в зависимост както от действителната воля на неговия автор, така и от преследваната от този автор цел, в светлината по-специално на текстовете на всички официални езици (вж. по-специално Решение от 3 юни 2010 г. по дело Internetportal und Marketing, C-569/08, Сборник, стр. I-4871, точка 35 и Решение от 9 юни 2011 г. по дело Eleftheri tileorasi и Giannikos, C-52/10, Сборник, стр. I-4973, точка 23).

23 Във връзка с това е важно, от една страна, да се отбележи, че особеността в текста на френски език на член 40, параграф 1 от Регламент № 1782/2003 се открива още в текста на Предложението за регламент на Съвета относно установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на общата селскостопанска политика и за установяване на схеми за подпомагане на производителите на някои култури (COM(2003) 23 окончателен).

24 От друга страна, следва да се напомни, че дерогиращата клауза, предвидена в член 40 от Регламент № 1782/2003, има за цел да адаптира предвиденото в рамките на т.нар. „исторически“ модел правило за изчисляване на референтната сума, съгласно което земеделските производители, ползвали през референтния период, включващ календарните 2000—2002 г., плащане съгласно поне една от посочените в приложение VI към Регламента схеми за подпомагане, имат право на помощ, която е изчислена въз основа на референтна сума, получена за всеки земеделски производител от средната за този период годишна стойност на всички предоставени съгласно тези схеми плащания.

25 По-специално член 40, параграф 5 от Регламент № 1782/2003 във връзка с параграф 1 от този член позволява на земеделските производители, които са поели агроекологични ангажименти по време на референтния период на основание регламенти № 2078/92 и № 1257/1999, да поискат референтната сума да се изчислява на базата на календарната година или календарните години през референтния период, които не са били засегнати от такива задължения (вж. Решение от 11 ноември 2010 г. по дело Grootes, C-152/09, Сборник, стр. I-11285, точка 60).

26 Като разпростира уредбата относно извънредните обстоятелства по отношение на земеделските производители, които през референтния период са имали агроекологични ангажименти на основание регламенти № 2078/92 и № 1257/1999, законодателят на Съюза приема, че земеделският производител, който е поел такива задължения, не следва да бъде санкциониран в рамките на последваща схема на Съюза за помощи именно заради тези задължения, тъй като не е бил в състояние да предвиди, че решението му би повлияло върху бъдещите преки плащания съгласно приетата впоследствие правна уредба (вж. Решение по дело Grootes, посочено по-горе, точки 36 и 44).

27 Това тълкуване се потвърждава от подготвителните работи към Регламент № 1782/2003, и по-специално от документ, озаглавен „Схема на единно плащане, особени случаи, национална резерва“, разпространен на 28 май 2003 г. по време на заседание на работната група по хоризонтални земеделски въпроси (DS 200/03 REV 1) и възпроизведен като приложение IV към документ на Съвета № 9971/03 от 3 юни 2003 г.), съгласно който в съответствие с Решение от 28 април 1988 г. по дело Mulder (120/86, Recueil, стр. 2321, точка 24) следва да се даде възможност на земеделските производители, поели агроекологични ангажименти, да се ползват от уредбата на извънредните обстоятелства.

28 Следователно нито подготвителните работи към Регламент № 1782/2003, нито някоя разпоредба от него свидетелстват за намерението на законодателя да въведе като условие за прилагането на този режим по отношение на споменатите земеделски производители условието тяхното производство да е „силно“ засегнато.

29 След направеното уточнение, за да се отговори на първия въпрос, следва да се отбележи, че видно от точка 26 от настоящото решение, законодателят е имал за цел да се поставят земеделските производители, за които през референтния период са се прилагали тези агроекологични мерки, в положението, в което биха се оказали, ако не бяха участвали в тях.

30 Освен това от структурата на член 40 от Регламент № 1782/2003 следва, че самото наличие на агроекологични задължения през референтния период на основание регламенти № 2078/92 и № 1257/1999 е достатъчно, за да има право засегнатият земеделски производител да поиска референтната му сума да се изчислява на базата на календарната година или календарните години през референтния период, през които не е имало такива ангажименти, без да е необходима преценка дали в резултат от тях производството на този земеделски производител е било засегнато.

31 Действително, видно от член 2 от Регламент № 2078/92 във връзка с член 1, буква а) и второ и дванадесето съображение от него, както и с член 22 от Регламент № 1257/1999 посочените ангажименти, доколкото изискват въвеждането на селскостопански практики, свързани по-специално с намаляване на използването на изкуствени торове и продукти за растителна защита, по-екстензивни форми на земеделие, намаляване на бройката на дребния и едрия рогат добитък на единица фуражни площи, които могат да предизвикат загуби в производителността, изключване на земеделските земи с оглед използването им за свързани с околната среда цели или стопанисването на земите за обществен достъп и отдих, по същността си имат неблагоприятно отражение върху производството на земеделския производител, който е поел такива ангажименти.

32 Освен това земеделският производител, чието производство е било засегнато от прилагането на мерки, произтичащи от агроекологични ангажименти, при определени обстоятелства би могъл да бъде затруднен или дори в невъзможност да установи точната взаимовръзка между посочените ангажименти и намаляването на земеделското му производство.

33 Именно поради тези съображения по силата на член 40, параграф 5 от Регламент № 1782/2003 участието в агроекологичните мерки, предвидени с регламенти № 2078/92 и № 1257/1999, води до същите последици за земеделските производители както от неблагоприятното засягане в случай на непреодолима сила или на извънредни обстоятелства.

34 Оттук следва, че член 40, параграф 5, първа алинея от Регламент № 1782/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че всеки земеделски производител има право единствено поради това че през референтния период е имал агроекологични задължения на основание регламенти № 2078/92 и № 1257/1999, да поиска референтната му сума да се изчислява на базата на календарната година или календарните години през референтния период, през които не е имало такива ангажименти.

По втория въпрос

35 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 40, параграф 5, втора алинея от Регламент № 1782/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че държавите членки имат право да основават правото на увеличаване на референтната сума на земеделските производители, чието производство е засегнато в резултат на агроекологичните ангажименти, които те са имали през целия период 1997—2002 г., на сравнението между размера на директните плащания, получени през последната година, която не е засегната от агроекологичен ангажимент, включително и в случаите, в които тази година предхожда с осем години референтния период, и средния годишен размер на директните плащания, които са получени през референтния период.

36 С оглед на отговора, даден на първия въпрос, на втория въпрос следва да се отговори, че член 40, параграф 5, втора алинея от Регламент № 1782/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че всеки земеделски производител има право единствено поради това че през периода 1997—2002 г. е имал агроекологични задължения на основание регламенти № 2078/92 и № 1257/1999, да поиска референтната му сума да се изчислява на базата на обективни критерии и така, че да се осигури еднаквото третиране на земеделските производители и да не се допуска нарушаване на пазарните правила и на правилата на свободната конкуренция, което следва да се провери от запитващата юрисдикция.

37 Следва да се добави, че в съответствие с принципа на лоялно сътрудничество националният съд следва в рамките на своята компетентност да приложи член 40, параграф 5, първа и втора алинея от Регламент № 1782/2003 и да гарантира пълното му действие, като при необходимост не приложи национална разпоредба, която му противоречи, дори тя да е приета впоследствие (вж. в този смисъл Решение от 9 март 1978 г. по дело Simmenthal, 106/77, Recueil, стр. 629, точка 24 и Решение от 26 февруари 2013 г. по дело Åkerberg Fransson, C-617/10, точка 45).

По съдебните разноски

38 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

1) **Член 40, параграф 5, първа алинея от Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета от 29 септември 2003 година относно установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски производители и за изменение на регламенти (ЕИО) № 2019/93, (ЕО) № 1452/2001, (ЕО) № 1453/2001, (ЕО) № 1454/2001, (ЕО) 1868/94, (ЕО) № 1251/1999, (ЕО) № 1254/1999, (ЕО) № 1673/2000, (ЕИО) № 2358/71 и (ЕО) № 2529/2001, изменен с Регламент (ЕО) № 1009/2008 на Съвета от 9 октомври 2008 г., трябва да се тълкува в смисъл, че всеки земеделски производител има право единствено поради това че през референтния период е имал агроекологични задължения на основание Регламент (ЕИО) № 2078/92 на Съвета от 30 юни 1992 година относно методите за селскостопанско производство, съвместими с изискванията за опазване на околната среда, както и за поддържане на природното пространство, и Регламент (ЕО) № 1257/1999 на Съвета от 17 май 1999 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието (ФЕОГА) и за изменение и отмяна на някои регламенти,**

изменен с Регламент (ЕО) № 2223/2004 на Съвета от 22 декември 2004 г., да поиска референтната му сума да се изчислява на базата на календарната година или на календарните години през референтния период, през които не е имало такива ангажименти.

2) **Член 40, параграф 5, втора алинея от Регламент № 1782/2003, изменен с Регламент № 1009/2008, трябва да се тълкува в смисъл, че всеки земеделски производител има право единствено поради това че през периода 1997—2002 г. е имал агроекологични задължения на основание Регламент № 2078/92 и Регламент № 1257/1999, изменен с Регламент № 2223/2004, да поиска референтната му сума да се изчислява на базата на обективни критерии и така, че да се осигури еднаквото третиране на земеделските производители и да не се допуска нарушаване на пазарните правила и на правилата на свободната конкуренция, което следва да се провери от запитващата юрисдикция.**

Подписи